

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Sp. 318 / 19.07.2024

Biroul permanent al Senatului

L. 426 / 30.07.2024

AVIZ
referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și
completarea Legii 360/2023 privind sistemul public de pensii

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii 360/2023 privind sistemul public de pensii (b318/19.06.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3200/26.06.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D689/26.06.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea art. 28 alin. (1) și a pct. 7 din anexa nr. 2 la Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, astfel încât să se asigure „o pensionare în condiții speciale de muncă pentru toate categoriile de activități ce țin de siguranța circulației în transportul feroviar”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. În ceea ce privește **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta nu respectă structura prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

nefiind prezentate insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, impactul asupra sistemului juridic și nici informații clare cu privire la consultările derulate sau la măsurile de implementare necesare.

În plus, potrivit art. 20 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, **de o activitate de documentare și analiză științifică**, pentru **cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate și a istoricului legislației din acel domeniu**, informații cu privire la aceste aspecte lipsind din instrumentul de motivare și prezentare.

În altă ordine de idei, la art. 21 din aceeași lege se prevede că „în activitatea de documentare pentru fundamentarea proiectului de act normativ, printre altele, **se vor examina practica Curții Constituționale în acel domeniu și practica instanțelor judecătorești în aplicarea reglementărilor în vigoare**”, din instrumentul de motivare și prezentare nereieșind că s-a procedat la o asemenea examinare, iar în domeniul locurilor de muncă în condiții speciale există o vastă jurisprudență.

5. Analizând propunerea legislativă, semnalăm că modalitatea de exprimare a intenției normative, aceea de a încadra în categoria locurilor de muncă în condiții speciale *„toate activitățile care vizează siguranța circulației feroviare, definite și enumerate în Ordinul nr. 1561/2022 privind lista funcțiilor și meseriilor cu atribuții și responsabilități în siguranța circulației feroviare sau cu metroul, conform dispozițiilor art. 38 din Legea nr. 195/2020 privind statutul personalului feroviar”* **este prea generală, instituind astfel reguli insuficient conturate**, contrare dispozițiilor Legii nr. 24/2000, care nu sunt de natură să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, **fiind susceptibile să încalce prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție**.

Având în vedere definiția „locurilor de muncă în condiții speciale”, prevăzută la art. 3 lit. g) din Legea nr. 360/2023, semnalăm că norma propusă **este lipsită de claritate și previzibilitate**, și de asemenea, nu precizează pe ce durată din timpul normal de muncă activitățile respective se desfășoară în condiții speciale, de risc.

Semnalăm că, la momentul avizării, este încă în vigoare Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, care va fi abrogată la data de 1 septembrie 2024.

Referitor la actul normativ în vigoare, cu privire la **problematica încadrării locurilor de muncă în condiții speciale**, Curtea Constituțională s-a pronunțat în nenumărate rânduri, cu titlu de exemplu, menționăm paragraful 28 din Decizia nr. 618/2018, prin care Curtea Constituțională a reținut că „*alături de enumerarea expresă a locurilor de muncă încadrate în condiții speciale, în cuprinsul art. 30 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, art. 3 alin. (1) lit. h) din același act normativ stabilește criteriile generale care justifică această încadrare, arătând că este vorba de «locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, (...)»*». Per a contrario, **atunci când locurile de muncă nu întrunesc aceste criterii, acestea nu pot fi încadrate în condiții speciale**”.

Totodată, menționăm că, metodologia și criteriile de încadrare a persoanelor în locuri de muncă în condiții speciale, au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1.025/2003, procedura pentru obținerea avizului de încadrare în condiții speciale fiind încheiată la data de 30 iunie 2005. Ulterior acestei date a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 1.284/2011 privind stabilirea procedurii de reevaluare a locurilor de muncă în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și Hotărârea Guvernului nr. 924/2017 pentru stabilirea procedurii de reevaluare a locurilor de muncă în condiții speciale, reevaluate potrivit prevederilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, potrivit cărora unitățile și locurile de muncă în condiții speciale au fost supuse periodic reevaluării, în vederea menținerii sau respingerii avizului de încadrare în condiții speciale.

Așadar, în prezent **nu este reglementată o altă procedură** prin care să poată fi stabilite și alte locuri de muncă, ce pot fi încadrate în condiții speciale.

În acest context, semnalăm faptul că în noua reglementare, respectiv, Legea nr. 360/2023, locurile de muncă în condiții speciale sunt prevăzute la **art. 28 alin. (1) lit. d)** „*activitățile și unitățile prevăzute în anexele nr. 2 și 3*”.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 28 alin. (2) din Legea nr. 360/2023 „*Locurile de muncă prevăzute la alin. (1) lit. d), f)-l) se consideră a fi locuri de muncă în condiții speciale până la data de 1 ianuarie 2035*”.

Precizăm și faptul că, la paragraful 64 din Decizia nr. 680/2017, Curtea Constituțională a reținut că „*Înalta Curte de Casație și Justiție, în Decizia nr.12 din 23 mai 2016, paragrafele 39 și 40, a arătat că „legislația națională adoptată, începând cu Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, a urmat politica legislativă a Uniunii Europene de normalizare a condițiilor de lucru ale salariaților în sensul înlăturării, pe cât posibil, a condițiilor dăunătoare pentru sănătatea și securitatea acestora. (...) Aceasta este rațiunea pentru care legislația ce face obiectul procesului de unificare a interpretării pe calea prezentului recurs în interesul legii are aplicabilitate limitată în timp și cu privire la persoane, astfel că nu poate fi extinsă în ceea ce privește unități lucrativă nou-create, care ar cuprinde locuri de muncă încadrabile în condiții deosebite sau speciale. La data de 31 decembrie 2002 s-a încheiat procesul de avizare pentru condițiile deosebite de muncă, respectiv la data de 30 iunie 2005, pentru nominalizarea locurilor de muncă în care se desfășoară activități încadrate în condiții speciale. Reînnoirea avizelor de încadrare a fost permisă doar atunci când, pe baza măsurilor adoptate de angajator, nu a fost posibilă normalizarea condițiilor de muncă.”*

Așadar, față de cele de mai sus, apreciem că inițierea unui demers în vederea modificării pct. 7 din anexa nr. 2 la Legea nr. 360/2023, contravine metodologiei și criteriilor de încadrare a persoanelor în locuri de muncă în condiții speciale, stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1.025/2003.

*
* *

În concluzie, în forma prezentată propunerea legislativă nu poate fi promovată.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 772/18.07.2024

L. nr. 360/2023

M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023

Lege privind sistemul public de pensii

1 promulgată prin D. nr. 1600/2023 M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023

Decret pentru promulgarea Legii privind sistemul public de pensii

O. nr. 1561/2022

M. Of. nr. 917/19 sep. 2022

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

M.T.I.

Ordin privind lista funcțiilor și meseriilor cu atribuții și responsabilități în siguranța circulației feroviare sau cu metroul

Lege privind statutul personalului feroviar

- 1 promulgată prin D. nr. 493/2020 M. Of. nr. 820/7 sep. 2020
 Decret pentru promulgarea Legii privind statutul personalului feroviar
- 2 modificări prin O.U.G. nr. 8/2021 M. Of. nr. 168/18 feb. 2021 *modifică art. 42 (referitor la intrarea în vigoare a legii la data de 1 aprilie 2022)*
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
 aprobată prin L. nr. 57/2024 M. Of. nr. 238/20 mar. 2024
- 3 modificări prin O.U.G. nr. 130/2021 M. Of. nr. 1202/18 dec. 2021 *modifică art. 42 (referitor la intrarea în vigoare a legii la data de 1 ianuarie 2023)*
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 168/2022 M. Of. nr. 1186/9 dec. 2022 *suspendă aplicarea prevederilor art. 34—35 începând cu data de 1 ianuarie 2023 și până la data de 1 ianuarie 2024*
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- 5 modificări prin L. nr. 360/2023 M. Of. nr. 1089/4 dec. 2023 *abrogă art. 34 și art. 35*
 Lege privind sistemul public de pensii
- 6 modificări prin O.U.G. nr. 115/2023 M. Of. nr. 1139/15 dec. 2023 *aplicarea prevederilor art. 34 și 35 se suspendă începând cu data de 1 ianuarie 2024 și până la data de 1 ianuarie 2025.*
 Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- Prevederile art. LIII intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024, cu următoarele excepții: a) pct. 12 referitor la dispozițiile art. 26 alin. (1) lit. d) și f), pct. 27 referitor la dispozițiile art. 45 alin. (14), pct. 52, 58, 89, 92, 105, 113 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei ordonanțe de urgență; b) pct. 116 intră în vigoare începând cu data de 1 a lunii următoare datei de la care România este autorizată să aplice o măsură specială de derogare de la dispozițiile Directivei 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, cu modificările și completările ulterioare; c) pct. 128 și 129 intră în vigoare la data de 18 ianuarie 2024; Prevederile art. LVI alin. (3) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2024; Prevederile art. LXIV, pct. 7 intră în vigoare la 10 zile de la data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I;
- 7 modificări prin L. nr. 57/2024 M. Of. nr. 238/20 mar. 2024 *aprobă O.U.G. nr. 8/2021*
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 8/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative